SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:817

av Sten Bergheden (M)

Rätten att få välja sin egen mat på äldre dagar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheterna för äldre att välja god och näringsrik mat inom ramen för äldreomsorgen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur kommunerna kan stimuleras så att fler av dem öppnar upp för olika matleverantörer i hemtjänsten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På äldre dagar är god och näringsrik mat av stor vikt. Goda måltider kan förebygga fysisk och psykisk ohälsa och är avgörande för livskvaliteten.

Åldrandet innebär att risken för sjukdom och undernäring ökar. Därför är det särskilt betydelsefullt med goda och näringsrika måltider för seniorer och att dessa kan anpassas efter äldres individuella önskemål. Tyvärr är verkligheten en annan på flera håll. Det förekommer rapporter och berättelser från både äldre själva och deras anhöriga om den ofta tråkiga och smaklösa mat som levereras inom ramen för äldreomsorgen runt om i landet. Det måste vara en självklarhet att äldre människor har tillgång till god och näringsriktig mat. Gråa matlådor vars innehåll knappt går att urskilja måste förpassas till

dåtiden. Likaså bör äldre inte heller under annat än en mycket kort tid hänvisas till ett begränsat utbud av frysta maträtter från mataffärernas frysdiskar.

I många kommuner har de äldre begränsade möjligheter att påverka den mat som levereras via hemtjänsten. Det finns visserligen kommuner som har öppnat upp för flera olika leverantörer av mat i hemtjänsten – där kan äldre välja mellan mat från kommunens kök eller från privata restauranger. Varför skulle inte äldre kunna ha möjlighet att välja mat från sin favoritrestaurang och få den levererad hem? Detta bör alla landets kommuner införa.

Det borde vara självklart att maten anpassas efter individen. Äldre är naturligtvis fullt kapabla att påverka sin vardag och välja den mat de tycker om. Därför behöver möjligheten för äldre att få kvalitetsmat och att kunna välja vilken måltid man önskar förbättras. Landets kommuner kan inom ramen för lagen om valfrihet (LOV) redan idag öppna upp för företag att ansöka om att bli leverantörer av måltider till äldre som har hemtjänst, och här ingår även viss kvalitetssäkring.

Det är alltså möjligt för alla landets kommuner att förbättra valmöjligheterna för äldre att få god och näringsrik mat. Det bör därför övervägas på vilka sätt staten ytterligare kan hjälpa till att öka valfriheten när det gäller måltiderna i äldreomsorgen samt öppna upp för olika matleverantörer i hemtjänsten.

Sten Bergheden (M)